

2018-05-14

Kultur- och fritidskontoret

Handläggare, titel, telefon

Johan Karlsson, enhetschef

011-15 26 50

Yttrande över Tillväxtverkets rapport "Fler filminspelningar till Sverige"

Ert diarienummer: Ku2018/00640/MF

Tillväxtverkets rapport och bakgrund

Tillväxtverket och Svenska Filminstitutet föreslår i sin rapport "Fler filminspelningar till Sverige - genom stärkta konkurrensvillkor för internationell filmproduktion" att Sverige ska införa produktionsrabatter för stora film- och TVproduktioner. I praktiken innebär det att produktionsbolag föreslås få en rabatt om 25 % på kostnader i samband med inspelning samt för- och efterproduktion. Förslaget innebär att staten avsätter 300 miljoner kronor årligen till detta. Produktionsrabatterna ska gälla samtliga genrer, men omfattar endast stora projekt. För dokumentärfilmer gäller en budget på över på 3,250 miljoner kronor, för övriga genrer gäller 25 miljoner kronor.

Syftet med är att locka utländska och svenska produktioner att förlägga film- och tv-produktion i Sverige. Produktionsrabatten kan ge nya finansieringsmöjligheter för svensk film och TV, växande produktionsbolag och ökad sysselsättning. Rapporten lyfter fram hur filmproduktion har påverkan på flera andra branscher inom till exempel kulturella och kreativa näringar och turism.

Norrköpings kommuns synpunkter

Sammanfattning:

- Norrköpings kommun ställer sig positiv till rapportens förslag om en produktionsrabatt.
- Stödets slutgiltiga villkor och riktlinjer bör utformas i nära samarbete med branschens aktörer.
- Minimibudgetnivån för långfilm bör justeras ned till 20 miljoner
- För att syftet med produktionsrabatten ska kunna uppnås bör det skapas:
 - en nationell strategi kring utbildning och kompetensutveckling inom film och TV, samt
 - en nationell film kommission-verksamhet för att i internationella sammanhang sälja hela landet som filminspelningsplats.

Norrköpings kommun ställer sig positiv till rapportens förslag om en produktionsrabatt. En sådan har stora chanser att stärka svenska film- och TV-branschen på flera sätt, utveckla strukturen för finansiering av produktion i Sverige och ge positiva samhällsekonomiska effekter.

Norrköpings kommun bidrar sedan 2015 till produktion och utveckling av svensk film och TV genom Norrköpings filmfond. Både lokala och nationella film- och TV-producenter kan söka stöd för att spela in TV-drama, långfilm, kortfilm och dokumentärfilm i Norrköping. Vi är en kommunal fond i en region och med omkringliggande regioner där det idag saknas en större filmfond. För att filmnäringen i och omkring Norrköping ska kunna utvecklas behöver kompetensen, samverkan och finansieringen öka. Produktionsrabatten kan här spela en viktig roll för en positiv utveckling.

Denna utgångspunkt delar vi med många andra kommuner och regioner i Sverige som har börjat eller kommer starta utveckling av filmnäring.

Produktionsrabattens minimibudgetnivåer

Vi delar inte helt rapportens syn på att högre budgetar automatiskt ger högre kvalitet. Kvalité ska här ses som ett totalt mått i filmens hela kedja; från idéutveckling till publikt mottagande. Film och TV-produktion är i grunden konstnärliga processer med hög risk och det finns inga garantier att projekt blir publika succéer. I det nya distributionsklimatet kan en lågbudgetfilm nå större publik och uppmärksamhet än en film med stor budget. Därför förordar vi att man ska se över minimibudgetnivåerna för drama. 20 miljoner är rimligare för en långfilm. För TV-drama kan nivån i gengäld vara betydligt högre, alternativt delas upp per inspelat avsnitt.

Man kan anta att en stor ökning av inspelningar med produktionsrabatt kommer att ske i de nuvarande fyra stora regionala produktionscentra. Där finns 80% av alla bolag inom film och TV medan de befolkningsmässigt utgör drygt hälften av landet. 20% av bolagen, många mindre och växande, finns alltså idag utanför de stora regionala stödstrukturerna. En minskning av den föreslagna nivån skulle vara ett enkelt sätt att med produktionsrabatten bidra till utveckling av filmnäringen i hela landet, samtidigt som en lägre nivå inte utestänger större inkommande internationella produktioner. Detta skulle än mer säkra positiva samhällsekonomiska effekter i hela landet.

Kompetensfrågan är central för satsningens framgång

Det är positivt att rapporten på flera ställen tar upp kompetensfrågan. Filmproducenter värderar tillgång till rätt kompetens högt enligt rapporten. Frågan om kompetens är därför central för att produktionsrabatten ska bli en lyckad subvention. Detta lyfts fram stort i en utvärdering från 2017 av den norska produktionsrabatten.

Svenska arbetsmarknaden för film och TV kännetecknas i grova drag av hög sysselsättning pga stor produktionstakt, utflyttning från Sverige av specialkompetens, bristyrken samt svårigheter med att rekrytera till utbildningar. Frågan om kompetens är också central för en stor del av landet där filmnäringen växer och utvecklas.

I Europa finns flera goda exempel på utbildningsprogram som matchar branschens

behov och arbetskraftens kompetens i syfte att upprätthålla en internationell konkurrenskraft. Ett exempel är Brittiska Filminstitutets Creative Skillset som i nära samarbete med branschens aktörer utbildar, tränar och kompetensutvecklar nya liksom erfarna filmarbetare. För att syftet med produktionsrabatten ska kunna uppnås bör det skapas en nationell strategi kring utbildning och kompetensutveckling inom film och TV.

En väg in i Sverige

En produktionsrabatt med väl tilltagen budget är i sig ett bra försäljningsargument för ett land som vill attrahera utländska investerare och produktionsbolag. Men för att denna satsning ska bli långsiktig och ge önskade effekter bör en nationell film kommissions-verksamhet startas. Uppgiften för denna ska vara att i internationella sammanhang sälja hela landet som filminspelningsplats. Genom att en sådan inrättas bidrar detta till utvecklingen av filmnäringen i hela landet.

Utformningen av stödet

Med erfarenhet från t ex Norge har systemet för bedömning av ansökningar varit en viktig utvecklingsfråga. Vi ser positivt på att detta filmstöd blir som rapporten skriver lätt att förstå, förutsägbart och transparent. För att uppnå rätt effekter och minimera risken för oönskade effekter bör utformningen av slutgiltiga villkor och riktlinjer för produktionsrabatten göras i nära samarbete med branschens aktörer. Detta bidrar också till att satsningen kan uppfattas som legitim.

Med erfarenhet från Norrköpings filmfond vore det önskvärt att budgeten för produktionsrabatten är flerårig så att projekt kan hanteras över åren och Sverige inte går miste om möjligheter med stora produktioner i det fall att en årsbudget är förbrukad.

Avslutande synpunkter

Produktionsrabatten är ett gyllene tillfälle att utveckla svensk film- och TV-bransch och t ex utjämna geografiska skillnader. Utländska producenter kommer till stor del att se Sverige som en region. I ett internationellt perspektiv är redan Sverige ett geografiskt litet land och de filmfonder som finns är relativt sett små. Inkommande större produktioner kommer många gånger inte förhålla sig till svenska förhållanden när det gäller regionala strukturer, geografi eller relationer. En inspelning kan behöva spela in på olika platser i hela landet med tillgång till lokal produktionsservice och kompetens. Svenska stödgivande aktörer på nationell, regional och lokal nivå kommer därför behöva utveckla samarbetsformer för att förenkla inspelningar. Detta är positivt och kommer i grunden bidra till en förändring och utveckling av filmnäringens stöd i Sverige. Våra förhoppningar är att vi framöver kommer att se flera samarbeten mellan mindre och större produktionsbolag, samt samarbeten mellan stora regionala och mindre både regionala och kommunala fonder.